Тыднёвік Магілёўскі

№ 20 (61) 20 траўня 1999 г. Кошт свабодны

ПРЭЗЫДЭНЦКІЯ ВЫБАРЫ: ШМАТКРОП'Е

Час раскідваць камяні. І час іх зьбіраць...

Мінулым разам мы абяцалі чытачам поўную выніковую карціну травеньскай выбарчай кампаніі. Зараз разумеем, што зрабіць гэта апэратыўна, аналітычна і досыць дакладна магчымым не ўяўляецца. Можна прывесьці лічбы, на якіх настойваюць абласныя камісіі і ЦВК, альбо назваць колькасьць ахвяраў кампаніі (у нас гэта адпаведна: 50,7% і блізу 80 чалавек). Можна ацаніць ступень удзелу альбо няўдзелу ў справе з боку розных дэмакратычных грамадзкіх арганізацыяў. Можна нарэшце зьвярнуць увагу на тое, хто за межамі краіны ставіўся да выбараў уважліва і спачувальна, а хто не зьвярнуў на іх аніякай увагі...

Усё для грамадзкага розуму будзе вартасным і патрэбным, асабліва што тычыцца ахвяраў рэпрэсіяў і ціску. (Справядліва было б назваць усіх паймена, хто прадэманстраваў мужнасьць і супраціў неспрыяльным абставінам). Але за пасьпешлівай публіцыстыкай рызыкоўна не заўважыць таго важкага, што бачыцца толькі на адлегласьці часу і прасторы. Пачакаем крыху, узважым і прааналізуем, паслухаем разумных людзей, азірнемся на ўласныя паводзіны...

*Зараз ясна толькі адное: унікальная падзея, **у якую ніхто ня верыў**, сапраўды адбылася. Вось гэта ёсьць найпершым вынікам. Зь ім варта беларускую грамадзкасьць павіншаваць. Нават, няхай сабе сапраўды "усяго" некалькі соцень грамадзянаў, на якіх заморскі сьвет, свае апазыцыянэры, прэзыдэнт і старшыні выканкамаў, урад і праваахоўныя органы даўно «махнулі рукой», адчулі сябе травеньскімі днямі не на каленах – цяжка пераацаніць і гэтыя відавочны вынік.*

Для чыстых, у сэнсе прафэсіі і занятку, палітыкаў кампанія дала і яшчэ падкіне не адну тэму для спрэчак, дыскусій, сваркі і ўзаемаабвінавачваньняў. І добра. Надышоў час зьбіраньня каменяў. Гэтая цяжкая, засяроджаная праца вельмі карысная для чысьціні жыцьцёвага поля, на якім расьце, зразумела, як збажына, так і пустазельле...

Ня толькі Фронт апынуўся перад неабходнасьцю пераменаў і рэформаў – ніхто ня можа пасьля травеньскай кампаніі пачуваць сябе як да яе – ўтульна і абыякава. Кампанія скончылася, а Беларусь працягваецца: спрэчка вакол выбараў (чытай 2-ю старонку) далёка не «арганізацыйная», а канцэптуальная.

Ня будзем ленавацца – каменяў хопіць на наш век. Такая ў нас прырода, такія ўмовы. Хто-ж і зьбярэ нашыя камяні, калі ня самі?.. Вось і яшчэ адзін вынік: няма перапынку ў працы дзеля волі і прыстойнага жыцьця.

Рэдакцыя «ТМ»

НАПЯРЭДАДНІ ПЕРАРЭГІСТРАЦЫІ ПАЛІТЫЧНЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ

Пачалі з правакацыі. Традыцыйна

Апошнімі днямі ў Магілёве пачалася правакацыйная кампанія па дыскрэдытацыі ў вачох жыхароў гораду арганізацыі БНФ. Падставаю для гэтага зьявілася ўлётка экстрэмісцкага зьместу, заклікаючая да «згвалтаваньня дзяцей», а таксама да «барацьбы зь міліцыяй». Яна падпісаная сьвятым для патрыётаў заклікам «Жыве Беларусь».

У Заяве Рады Цэнтральнага раёну Народнага Фронту Магілёва, якой валодае «ТМ», сказана, што БНФ ня мае ніякага дачыненьня да вышэй згаданай ўлёткі. «Наша арганізацыя зьяўляецца афіцыйна зарэгістраванай і дзейнічае ў межах законаў і Канстытуцыі РБ. Мы рашуча адвяргаем гвалт як сродак палітычнай барацьбы. Зьмест азначанай улёткі адназначна характарызуе яе аўтара (ці аўтараў) як псыхічна хворага ці правакатара», – гаворыцца ў Заяве.

Таксама франтаўцы лічаць, што маюцца ўсе падставы каб ацаніць зьяўленьне гэтае ўлёткі як правакацыю спецслужбаў рэжыму супроць БНФ. Яны заклікаюць супрацоўнікаў МУС не паддавацца на правакацыі і ня ўдзельнічаць у палітычных сцэнарах, распрацаваных антыбеларускімі сіламі. Са свайго боку магілёўская арганізацыя БНФ абяцае прыкласьці ўсе намаганьні, каб высьветліць усе акалічнасьці гэтае цёмнае справы.

Уласная інфармацыя

ЗВАРОТ МАГІЛЁЎСКАГА АДДЗЯЛЕНЬНЯ ПРАВААБАРОНЧАГА ЦЭНТРУ «ВЯСНА-96»

Нашая арганізацыя вядзе маніторынг парушэньняў Канстытуцыі і законаў падчас выбараў Прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь, прызначаных на 16 траўня.

З мэтай дапамогі пацярпелым і абароны іхных правоў просім усіх, чые правы былі парушаныя, каго за ўдзел у выбарчай кампаніі прыцягвалі да адказнасьці ці выклікалі ў міліцыю, пракуратуру, суд, КГБ, паведамляць пра гэта ў нашую арганізацыю.

Наш адрас: Магілёў, вул. Ленінская 27, кв. 50

Тэлефоны: 32 - 33 - 43, 25 - 64 - 73

Адрас для лістоў: 212001, Магілёў, вул. Бялінскага, 22 - 13

Старшыня МА ПЦ «Вясна-96»
Аляксей Колчын

Травень-99.
Кроніка напружаньня-2

Як вядома, 13 траўня **Зянон Пазьняк** зьняў сваю кандыдатуру з прэзыдэнцкіх выбараў. Вось што на наступны дзень ён патлумачыў у інтэрвію Беларускай Рэдакцыі радыё Свабода:

– Я абсалютна перакананы, што зрабіў вельмі правільны крок. Іншая справа, што некаторыя аспэкты гэтага кроку будуць зразуметыя пазьней, як, на жаль, часта бывае. Я ведаю арганізацыі – палітычныя й эканамічныя, якія ў Маскве даюць грошы на выбары. Ведаю ланцужок, які за гэтым стаіць і канкрэтных людзей у канцы ланцужка. Спадары Чыгір і Ганчар выконваюць адпаведны заказ Масквы, які заключаецца ў тым, каб стварыць прамаскоўскую, маргінальную, як я кажу, апазыцыю Лукашэнку ў Беларусі. Сваю апазыцыю – тую, якая б магла быць пад уплывам Масквы. А Фронт адтуль некіруемы, Фронт – антырасейскі.

***Радыё Свабода:* – Вы пра гэта ўжо пісалі й тым ня менш узялі ўдзел у гэтае кампаніі. То бок мы ня можам лічыць, што гэта зьявілася галоўнай прычынай дзя зьняцьця вамі свайго кандыдатуры.**

– Безумоўна. Гэта была ўвогуле не прычына. Я вымушаны быў удзельнічаць у гэтых выбарах, і гэта было ня толькі маё рашэньне. Я прыняў яго пасьля кансультацыяў з кіраўніцтвам Фронту. Дык вось удзельнічаць трэба было таму, што ў адваротным выпадку гэта было б больш небясьпечна. Бо дэмагогія, сродкі масавай інфармацыі і грошы, якія за гэтым сталі, маглі зрабіць вельмі разбуральную справу ў Беларусі. Выкарыстаўшы антылукашэнкаўскія настроі, якія праяўляюцца часам у формуле «абы зваліць», «абы пазбавіцца». І аргумэнтацыі – чаму мы ня ўдзельнічаем – у нас было б малавата, і не было б магчымасьці яе давесьці. Маглі б раскалоць структуры Фронту, дэзарыентаваць іх, і фактычна ўжо на першым этапе зьнішчыць вызвольную апазыцыю. Таму мы ўключыліся ў барацьбу. Я сьвядома пайшоў змагацца. І пры якіх умовах? Умова была толькі адна: гарантыя, што выбары будуць адбывацца па Закону ад выбарах Прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь. Строга па Закону. Гарантыі былі дадзеныя... І потым гэты Закон пачаў парушацца ўвесь час – спачатку мэханізм выбараў быў парушаны поўнасьцю, а потым высьветлілася, што ідзе фальсыфікат: падаюцца мільёны выбарцаў, якія ўжо прагаласавалі. На самай справе максымум можа пара дзясяткаў тысячаў. Я гэтую сытуацыю добра ведаю, бо я асабіста перагаварыў з кіраўнікамі абласных і раённых камісіяў. Гэта значыць, што ўсе камісіі, якія існуюць, увесь Народны Фронт пераўтварыліся ў гарматнае мяса. Яны ўжо не патрэбныя гэтым самым архітэктарам. Яны патрэбныя ім толькі дзеля таго, каб рабілі выгляд, што вось тут адбываюцца быццам бы выбары.

***Радыё Свабода:* – Але многія сябры аб'яднанай апазыцыі сыходзяцца на тым, што зараз адзіная задача для ўсіх – разбурэньне існуючага рэжыму. І ў дадзеным выпадку зрыў выбарчай кампаніі на карысьць Лукашэнкі.**

– Па-першае, гэтая выбарчая кампанія маім выхадам не зрываецца. Ганчар давядзе яе да канца, калі застанецца толькі паўкамісіі на ўсю Беларусь. Справа ў іншым. Справа ў прынцыпе. Зараз усё ўжо вырашана загадзя, ідзе брудны фальсыфікат, а ў арышт ідуць фронтаўцы. Фактычна ідзе спаленьне структур Фронту. Бо ўсе рэпрэсіі (і цяжкія рэпрэсіі) абрынуліся на Фронт. Ён робіць гераічныя высілкі дзеля абсалютна пустой справы. Вось чаму я зьвярнуўся з заклікам выходзіць з гэтых выбараў і ратаваць людзей. Мне раней задавалі пытаньні, бо людзям было цяжка зразумець: яны выходзілі, каб ня ўдзельнічаць у гэтай фальсыфікацыі й ня быць ахвярамі, а я – застаюся. Я ня мог заставацца. Я вымушаны быў пайсьці.

Гэта й ёсьць асноўным пытаньнем. Такім чынам гэтыя выбары, як працэс, засталіся. Але сутнасьць глыбей. Яна ў тым, што стварэньнем фантомаў, стварэньнем пасьмешышча, стварэньнем фальсыфікаты ніякіх палітычных мэтаў дасягнута ня можа быць. Гэта – маскоўская палітыка. Гэта – іхны ўзровень. І самае страшнае, што мне давалі ўжо адпаведныя палітыкі на Захадзе (я меў спатканьне ня толькі са Спэкхардам), што гэтыя выбары міжнародная супольнасьць не прызнае. Таму што яны бачаць, на якой падставе гэта робіцца.

Мы прапаноўвалі зусім іншы, прынцыповы падыход. Як да сур'ёзнага палітычнага працэсу, выключна на законнай аснове. Так, рэжым бы забараніў выбары, але працэс бы не спыніўся, ён дожыўся б да ўжо, але ён прывёў бы да рэальных вынікаў! А цяпер створаная проста фальшыўка, якая ня дасьць ніякіх маральных, палітычных ці юрыдычных падставаў спрачацца з рэжымам.

***Радыё Свабода:* – Але такім чынам спыняецца самая агітацыя, прапаганда выбараў. А гэты працэс якраз быў на карысьць дэмакратычных сілаў...**

– Справа ў тым, што якраз не было шырокай агітацыі й прапаганды. Толькі ў асобных раёнах гэта было. А на самай справе кіраўніцтва ЦВК не было зацікаўленае ў арганізацыі выбараў. Для іх была важнаю форма: атрымліваць чыстыя пратаколы, а далей... Скажам, у Віцебскай вобласьці, якая «лідзіруе» (там 44% «прагаласавалі»), увогуле амаль ніякага галасаваньня пакуль не праводзілася! Туды толькі ўчора завезьлі бюлетэні ў раённыя камісіі – па 500 штук. Там ужо ўвесь Віцебск сьмяецца. І што, на гэтай аснове вы хочаце рабіць прапаганду? Ня можна трымаць народ за дурняў. Ні ў якім разе!

***Радыё Свабода:* – Але ёсьць рашэньне Сойму БНФ – у выбарах удзельнічаць і працягваць выбарчую кампанію. Гэта ідзе ў разрэз з вашым рашэньнем?**

– Праект рашэньня Сойму БНФ узгадняўся са мной. І там усё правільна. Фронт удзельнічае ў выбарах і выконвае толькі законныя дзеяньні. І не падпарадкоўваецца ніякім структурам, якія спрабуюць талкаваць Закон. Там пра гэта ясна сказана. Трэба ўмець чытаць гэтую пастанову. Так што супярэчнасьці тут я ня бачу. А па-другое, я зьяўляюся старшынём Фронту і кандыдатам у прэзыдэнты. І ў гэтай сытуацыі, калі я бачу адкрытую і яўную фальшыўку, я прымаю рашэньне – як асоба, як кандыдат. І я ня буду дыскутаваць яго два тыдні па-пустому, калі паляцца структуры, калі ідзе кампрамэтацыя ўсяго. І таму рашэньне маё абсалютна правільнае.

***

Яшчэ да гэтага ўчынку свайго лідэра **Народны Фронт** выказваў слушныя сумневы наконт лічбаў прагаласаваўшых, якія падаваў Цэнтравыбаркам. Пасьля-ж зьняцьця З.Пазьняком свайго кандыдатуры Фронт пачаў адклікаць сваіх прадстаўнікоў з выбарчых камісіяў па ўсёй краіне. Гэтымі днямі кіраўніцтва БНФ адзначала, што ніякіх зрухаў у лепшы бок у працы ЦВК не адбываецца. Просьбы Фронту наконт прысьпешваньня вырабу ўлётак і вызначэньня стацыянарных участкаў для галасаваньня ў вапошні дзень выбараў – 16 траўня ня выканаваны.

Тым часам **прэсавы цэнтар ЦВК** сьцьвярджаў, што на 14-е траўня ў выбарах узялі ўдзел 3.676.344 чалавека – 48,7% ад агульнай колькасьці выбаршчыкаў. Лідэрам зноў была названая Віцебская вобласьць, на апошнім месцы – Магілёўская.

15 траўня на чарговай прэсавай канфэрэнцыі БНФ было паведамлена, што сябры арганізацыі адкліканыя з выбарчых камісіяў ужо ў 30-ці гарадах краіны. Старшыня выбарчай камісіі з Ганцавічаў **Мікола Занька** паведаміў, што выбарчыя бюлетэні паступілі ў Ганцавічы толькі 9-га ўвечары, але паводле ЦВК у Ганцавіцкім раёне на той момант прагаласавала 10% выбаршчыкаў. **Сяргей Папкоў**, намесьнік старшыні Фронту, заявіў, што Фронт лічыць выбары брудныя, антызаконныя фальшыўкай, якая праводзіцца на расейскія грошы. Вось цытата зь ягонага выступу: «Гэта – тэхналёгія дэманстратыўнай фальсыфікацыі, ужытая для разбурэньня якраз адной з асноўных арганізацыяў, якая змагаецца супраць камунафашысцкага рэжыму і дыктатуры. Менавіта Ганчар, уступіўшы на шлях падману і дэманстратыўнай фальсыфікацыі, здрадзіў чарговы раз пад прыкрыцьцём спадара Шарэцкага беларускаму народу».

Процілеглую пазыцыю заняў сакратар Управы БНФ **Вячаслаў Сіўчык**. Ён заклікаў «аб'ектыўна ацаніць сытуацыю, пры якой БНФ дзейнічае сынхронна з афіцыйнымі ўладамі». Нагадаўшы пра тое, што падчас кампаніі 150 сябраў Фронту былі арыштаваныя й 15 – асуджаныя, ён выказаў думку, што няма падставаў для адкліканьня сябраў арганізацыі з выбарчых камісіяў, тым больш, што «легітымнага рашэньня пра такое адкліканьне БНФ не прымаў». Сіўчык падкрэсьліў, што дадзеныя, якія дае ЦВК, ня могуць быць аргумэнтам таго, што ўжо ідзе фальсыфікацыя. Таксама ён палічыў, што З.Пазьняка дэзынфармуюць ягоныя намесьнікі па Фронту.

У гэтыя дні вядомы расейскі праваабаронца, пісьменьнік і інтэлектуал **Уладзімер Букоўскі**, былы вязень камуністычных лягераў, які ўжо 20 гадоў жыве ў Вялікай Брытаніі, таксама выказваўся пра беларускую сытуацыю. У адказ на паведамленьні пра магчымую фальсыфікацыю вынікаў прэзыдэнцкіх выбараў ён асабліва адзначыў, што ня ўсе сродкі добрыя ў барацьбе з рэжымам. Вось ягонае меркаваньне на гэты конт: «Я лічу гэта абсалютна недапушчальным. Калі такое сабе дазволіць апазыцыя, яна згубіць свой маральны аўтарытэт, дакладна так-жа, як яго згубіў Лукашэнка. Гэтага рабіць нельга ні пры якіх умовах. Хай будзе такі вынік, які будзе на самай справе. Хай людзі выкажуць тое, што яны хочуць выказаць. Толькі такім чынам вы можаце мацаваць ідэю дэмакратыі, ейныя прынцыпы і самую апазыцыю. Любая фальсыфікацыя стане самазабойствам».

Нарэшце, 17 траўня **ЦВК** паведаміў, што ў выбарах узялі ўдзел 4.007.302 чалавека ці 53,1% усіх выбаршчыкаў. Выбары, паводле ЦВК, адбыліся ва ўсіх рэгіёнах краіны. На апошнім месцы апынулася нашая вобласьць, дзе прагаласавалі 50,6%. **Віктар Ганчар** зазначыў, што «ЦВК усьведамляе той факт, што рэальна кампанія праходзіла ў рэчышчы адхіленьня ад ідэальных працэдурных умоваў». Ён паведаміў, што канчатковыя вынікі кампаніі будуць падведзеныя 19-га траўня на паседжаньні ЦВК (згодна тэхналёгіі свайго выхаду «ТМ» не пасьпявае даць гэтую інфармацыю ў нумар). Ганчар таксама заявіў, што «калі па выніках гэтай кампаніі будуць аб'яўленыя паўторныя выбары, то я, зразумела, выступлю за такія выбары, але без удзелу так званых беларускіх уладаў, таму што відавочным вынікам гэтай кампаніі зьявілася й тое, што Лукашэнка ўжо зараз страціў фактычна легітымнасьць, і застаецца толькі дачакацца страты ім юрыдычнай легітымнасьці».

Выказаўся пра выбары і старшыня Вярхоўнага Савету 13-га скліканьня **Сямён Шарэцкі**. Ён заявіў, што масавы ўдзел выбаршчыкаў у галасаваньні – гэта факт, і што цяпер можна гаварыць ня толькі аб скасаваньні 20 ліпеня прэзыдэнцкіх паўнамоцтваў Лукашэнкі, але й аб тым, што ён ня мае падтрымкі ў большасьці насельніцтва.

Кіраўніцтва БНФ паставіла тым часам лічбы, пададзеныя ЦВК, пад вялікі сумнеў. «БНФ не прызнае вынікаў выбараў незалежна ад колькасьці галасоў, аддадзеных за Пазьняка, – заявіў прэс-сакратар Фронту **Валеры Буйвал**, – бо лічыць вынікі сфабрыкаванымі». Ён назваў заяву ЦВК аб немагчымасьці выхаду З.Пазьняка з кампаніі ўвядзеньнем у зман грамадзкасьці.

І, нарэшце, цалкам рэальнымі назвала лічбы ЦВК жонка другога кандыдата ў прэзыдэнты сп-ня **Юлія Чыгір**.

Наш камэнтар. *Можна канстатаваць, што вынікаў прэзыдэнцкай кампаніі некалькі, і галоўныя зь іх, мабыць, яшчэ наперадзе. Сярод важнейшых – стаўленьне да травеньскай выбарчай кампаніі з боку міжнародных арганізацыяў. Далёка не абыякава для краіны, чым абернуцца выбары для Фронту. Згартаваная ці яшчэ больш аслабленая выйдзе з выбараў увогуле беларуская апазыцыя, якая ніколі не вызначалася еднасьцю і каардынацыяй. «Сваіх вынікаў» трэба чакаць таксама з боку ўладаў.*

Напружаньне, якое абрынулася на актывістаў і грамадзтва, вартае, на нашую думку, веданьня і сумленнага асэнсаваньня. Таму мы не шкадавалі ў гэтыя дні найноўшай беларускай гісторыі газэтнага месца для падрабязнай кронікі зусім не выпадковага канфлікту.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК пошты й друку

КРОНІКА ТЫДНЯ: ПАДЗЕІ І ФАКТЫ

Заўтра ў Кіраўску прагучыць прысуд па справе Васіля Старавойтава. (Рэдакцыя «ТМ» у папярэднім нумары памылілася на гэты конт на адзін тыдзень. За што прыносім чытачам сваё прабачэньне). Мяркуецца таксама, што цяпер ня доўга чакаць да пачатку судовага разгляду справы Васіля Лявонава, адзін з эпізодаў якой зьвязаны з тым, што інкрымінуецца абодвум гэтым падсудным. Назіральнікі пры гэтым зьвяртаюць увагу на тое, што суд у Кіраўску тым ня менш ня выкарыстаў магчымасьці зьняць допыт зь Лявонава ў прысутнасьці Старавойтава, і – наадварот. Яны-ж упэўненыя ў тым, што свае «зьдзіўляючыя факты» для прававога асэнсаваньня дасьць і суд над Лявонавым.

Заўтра ў Магілёве распачнецца 2-дзённы міжнародны журналісцкі сэмінар, які наладжваюць рэгіянальная філія Беларускай асацыяцыі журналістаў і рэспубліканскі БАЖ з дапамогаю Фонда імя Фрыдрыха Эберта ў Рэспубліцы Беларусь. Журналісты з удзелам юрыстаў і прадстаўнікоў замежных СМІ абмяркуюць дзейнасьць сродкаў масавай інфармацыі ва ўмовах абмежаваньняў на свабоду інфармацыі. На сэмінар запрошаныя прадстаўнікі аддзелаў па рабоце з журналістамі гарадзкога і абласнога выканкамаў.

У сувязі з абмежаваным выдзяленьнем фінансовых сродкаў на праграму забудовы «пасяленскага» Дрыбінскага раёну, райвыканкам прыняў першачарговасьць выкарыстаньня гэтых сродкаў – на ўзьвядзеньне найбольш важкіх аб'ектаў. У ліку тых, каму пашанцавала, патрапілі ваенкамат і дом правасудзьдзя. Астатнія пабудовы сацыяльнага прызначэньня будуць фінансавацца «па астаткавым прынцыпе».

Урокі «патрыятычнага выхаваньня» па-савецку прайшлі ў шэрагу раёнаў вобласьці з нагоды чарговай гадавіны Дня Перамогі. Ува многіх школах пабывалі былыя ўдзельнікі вайны, якія выступілі прад вучнямі з успамінамі і меркаваньнямі па цяперашняй «міжнароднай абстаноўцы». На сустрэчах гучалі падзякі «за мір» прэзыдэнту, ганьба натаўскай апэрацыі на Балканах. Відавочнасьць прамалінейнага паўтарэньня ідэапагічных клішэ расейскіх чырвона-карычневых сілаў нікога не засмучала.

Буйны гуманітарны груз (усяго каля 51 тоны) прывезла ў Магілёў дэлегацыя нямецкай дабрачыннай арганізацыі «Чарнобыльская дапамога Ульма – «Дом сустрэч». Кошт партыі ацэньваецца ў 1,3 мільёна нямецкіх маркаў.

Дабрачынцы з заходненямецкага горада Ульм прывезьлі для лячэбных установаў абласнога цэнтру вялікую колькасьць лекаў, мэдыцынскага абсталяваньня й інвэнтару. Кошт гэтай дапамогі яшчэ больш важкі, калі ўлічыць, што яна фармавалася па папярэдніх замовах магілёўскіх мэдыкаў. Фактычна, немцы забясьпечылі іх тым, чаго хранічна не хапае лякарням і клінікам. Падобнае супрацоўніцтва з дабрачынцамі з Ульма ўжо працягваецца шосты год. Немцы ўсталявалі прамыя сувязі з магілёўскімі лякарнямі і перадаюць дапамогу напрамую. Яны лічаць, што такім чынам удаецца пазьбегчы злоўжываньняў з боку чынавенства.

Інфармацыйная служба «ТМ»

КРОНІКА ТЫДНЯ: ПАДЗЕІ І ФАКТЫ

Усё, што створана народам, трэба надзейна зьберагчы ад... прапаршчыкаў

Магілёўская гарнізонная пракуратура знайшла няўлічаную вайсковую тэхніку ў асіповіцкім гарнізоне.

Пра гэта сьведчаць вынікі праверкі, якую правялі пракуроры. Усяго «знойдзена» 7 адзінак тэхнікі. Якой канкрэтна, не паведамляецца. Затое вядома, што на тэрыторыі вайсковай часткі знайшлося некалькі соцень кілаграмаў чорных і каляровых мэталаў. Усё гэта было прыхавана па сховішчах. Тыя, хто служыў у войску, ведаюць, што сховішчы знаходзяцца практычна ў поўным распараджэньні прапаршчыкаў. Яны нядрэнна навучыліся на гэтым нажывацца. Самая звычайная «апэрацыя» – гэта сьпісаньне матэрыяльных рэчаў, якія як быццам не падыходзяць для армейскага выкарыстаньня, але па якасьці могуць доўгі час служыць «мірным мэтам». Зразумела, за грошы.

Зьмяніць гэтую сытуацыю няпроста. Для гэтага трэба зрабіць войска больш адкрытым для грамадзтва, перавесьці яго на кантрактную дамоўленасьць, зрабіць прафэсійным. Аднак у Беларусі пра гэта нават і размоваў няма. Адбітак савецкай арміі, якім сёньня ёсьць Беларускае войска, поўнасьцю захаваў самыя заганныя традыцыі былой «непераможнай».

Іван ЗАСАДА

Жыцьцё прымушае глядзець на захад

Магілёўскі мэталургічны завод (ММЗ) зьнізіў выпуск сваёй прадукцыі амаль на 20%.

Здаецца, мы ўжо прызвычаіліся да падобнай статыстыкі. Але ў дачыненьні да ММЗ статыстыка была літасьцівай. Лічбы выходзілі прыстойныя. І насамрэч было менавіта так. ММЗ – акцыянэрнае таварыства з моцным нелзяржаўным капіталам, новымі тэхналёгіямі. Прадпрыемства працяглы час выпрымлівала разбуральны ціск «афіцыйнай» эканомікі. Зараз сытуацыя, на жаль, зьмянілася не на карысьць заводу. Скіраваны, не па сваёй волі, на абслугоўваньне толькі расейскага рынку, мэталургічны пачаў несьці адчувальныя страты ад аднабаковасьці маркетынгу і збыту. Расейскія пакупнікі магілёўскай прадукцыі пачалі адмаўляцца... плаціць. З пачаткам апошняга расейскага крызысу пачаліся і праблемы ў завода. Пакупнікі ня маюць грошай. Прыходзіцца згортваць вытворчасьць. Іншая загана – дзівосны валютны курс для вытворцаў. Менавіта з-за яго завод згубіў кашто́ўны заказ з боку расейскага «Газпрама».

Аказваецца, любімы прэзыдэнтам «усходні вэктар» невыгодны. Значна больш прыбытковa працаваць на захад. ММЗ зараз апрацоўвае некалькі пасных кантрактаў зь нямецкімі і польскімі пакупнікамі. Калі яшчэ не спазьніліся...

Можа быць, і ўсёй дзяржаве перагледзець свае прыярытэты як у эканоміцы, так і ў палітыцы? Аднабаковасьць вельмі часта выходзіць, як гаворыцца, бокам.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Кааб кожнаму раёну – па дажынках

У палове раёнаў вобласьці санітарна-гігіенічная служба забараніла выпрабляць тарты і пірожные.

Прычыны досыць празрыстыя. У райцэнтрах гэтыя вырабы пякуць на спажыўсаюзаўскіх камбінатах. На тэхналагічны ўзровень вытворчасьці ў іх наракаюць ужо даўно. Напрыклад, напэдай для цяперашняй забароны стала адсутнасьць неабходнага абсталяваньня, каб захоўваць кандытарскія вырабы: лядоўняў, спэцыяльнай тары і г. д. У цёплы веснавы і летні час падобныя «недахопы» сур'ёзна пагражаюць здароўю людзей. Невыпадкова, што нават за зімовыя месяцы ў гэтых раёнах было забаронена да рэалізацыі больш за 10 вырабаў. На гэты-ж час прыпала прыкметнае падвышэньне статыстыкі захворваньняў, зьвязаных зь няправільным харчаваньнем.

Тут неабходна адзначыць, што небясьпека захворваньняў сыходзіць ня толькі з хлебапекарскіх прадпрыемстваў. 9 малаказаводаў вобласьці аднесеныя да 2-ой ступені так званай эпідэміялягічнай надзейнасьці. Але, як вядома, сьвежасьць бывае толькі першай, яна-ж – апошняя.

Трэба сказаць, што спажыўсаюзаўская сыстэма, задуманая ў свой час як кааперытыўны сродак мясцовага самазабесьпячэньня, насамрэч пераўтварылася ў зручны для начальства сродак падтрыманьня свайго жыцьцёвага ўзроўню. Вядомыя выпадкі, калі «дэфіцыт» непасрэдна разьмяркоўвалі першыя сакратары райкамаў КПБ, без распараджэньня якіх немагчыма было пачаставацца сухой кілбаскай, а тым больш – набыць замежную кашулю. Зараз час іншы, але падобныя «традыцыі» заўсёды найбольш трывалыя. Спажывецкі манапалізм абарочваецца для насельніцтва дрэннай якасьцю амаль усяго, што выпрабляецца на «кааперытыўных» прадпрыемствах. Не заўсёды ўдаецца гэта пракантраляваць і своечасова прыняць меры. У нашым выпадку, напрыклад, спатрэбіўся рост кішэчных захворваньняў і канфіскацыя з продажу тоны небясьпечных для здароўя ласункаў, каб санслужбы зьвярнулі ўвагу на тое, чым кормяць людзей.

Падаецца, што за свае тарты ды іншыя ласункі можна не хвалявацца толькі Шклоўскаму раёну. Тут ідзе шпаркая падрыхтоўка да рэспубліканскіх «дажынак». А значыць, абсталяваньне для мясцовага камбіната паступіць, бо як-жа на сьвята абыйсьціся без кандытарскіх вырабаў. Астатнім раёнам давядзецца пачакаць сваёй чаргі на дажынкі.

С. Г.

Зямлі становіцца менш

За апошнія некалькі гадоў у вобласьці агульная плошча земляў, што выкарыстоўваюцца ў сельскай гаспадарцы, зьменшылася на 200 тыс. га.

Пра што сьведчыць гэтая лічба? Пра тое, найперш, што на столькі-ж павялічылася пустая зямля, якая не выкарыстоўваецца ў гаспадарцы. Такія паказчыкі аб'ектыўна сьведчаць аб сыстэмным крызысе, які перажывае нашая вёска. З названай плошчы толькі 30% згублена з-за катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. Астатняе – страты «рэальнай эканомікі». Дзяржаўны інспэктар па выкарыстаньні і ахове земляў Валеры Роўскі лічыць, што спрыяюць небясьпечнаму працэсу безгаспадарчасьць і самаўхіленьне ад гэтай праблемы упадных структураў.

Пад урачыстыя запэўніваньні пра тое, што зямля не прадаецца, бо яна – народны здабытак і агульнае багацьце, ідзе звычайнае разбурэньне земляў, якую ніхто не выкарыстоўвае, аднак і не дазваляе перадаць у гаспадарчыя рукі. Прыватныя, найперш, рукі. Аднак з «палітыкай» дзяржавы гэта не стыкуецца. Значыць, няхай гіне, але «заваёвы» не аддадзім!

І.З.

Праграма тэлебачаньня з 24 мая па 30 мая

•• Понедельник, 24 мая ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6:30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Телебарометр.
9.40"Сегодня с вами..."
10.05 Здоровье.
10.30 Детский экран. Мультфильм.
10.40 "Время и люди". Телеочерк.
11.10 Новые имена.
11.15 "Ветер в спину". Телесериал.
12.05 Теленавигатор.
12.25 Мультфильмы ("Беларусьфильм").
13.15 "Плач перепелки". Телесериал ("Беларусьфильм"). 1-я серия.
14.35 "Глековы". Док.фильм.
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?"
15.35 ТВ — школе.
15.55 "Было, есть, будет..." Док.фильм.
16.05 Ко Дню славянской письменности и культуры. "Да будет свет". Танковские чтения.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.15 "А музыка звучит..."
17.45 "Слово к Вам, Георгий Конисский". Док.фильм.
18.05 "Ветер в спину". Телесериал.
18.50 Новые имена.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Международные спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 О.Янковский в худ.фильме "Я, Франциск Скорина..."
23.40 Криминальная хроника.
23.45 Белорусский хит-парад.
23.50 Третий тайм.
0.30 "Мечтой любви, мечтой прекрасной". Фильм-концерт.

ОРТ

13.30 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.
14.00, 17.00 Новости.
14.15 Сериал "Космическая полиция".
14.45 Мультсеанс. "Ну, погоди!"
14.55 Звездный час.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 Программа "Человек в маске".
18.45 Сериал "Сегун".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 "Горец-IV". "Гнев богини".
21.40 Взгляд.
22.25 Однако.
22.40 Б.Чирков и М.Глузский в фильме "Минин и Пожарский".

"РОССИЯ"

16.00, 19.00, 23.40 Вести.
16.30 "Башня".
17.00 "Навстречу Тэфи!"
17.15 Гомеопатия и здоровье.
17.20 И.Саввина, Г.Тараторкин, О.Янковский, Е.Соловей в телефильме "Открытая книга".
18.30 "Да, господин министр!"
19.40 Подробности.
19.50 Любовь с первого взгляда.
20.25 Б.Щербаков и В.Стеклов в фильме "Мой лучший друг — генерал Василий, сын Иосифа".
22.20 Акуна матата.
23.25 Дежурная часть.
0.10 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Чародейки из предместья". Худ. фильм (Чехия).
8.45 Книжный кладезь.
9.00 "Медведь". Худ. фильм.
9.45 "Художник с Остоженки". В.Леонович.
10.20 "Грустить не надо". Творческий вечер Ф.Чеханкова.
11.00 Станица Лондонская.
11.40 После новостей...
12.00 "А.С.Пушкин. Версия 1999". "Повести Белкина". Спектакль.
13.10 Э.Григ. "Норвежские танцы".
13.45 "Осенние портреты".
14.10 "Российский курьер".
14.50 "Тут шумят чужие города".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "Встречи на Пикрис-горе".
16.20 "15-й подъезд".
16.45 Мультфильмы.
17.00 Мир авиации.
17.40 "Поезд на третьем пути". Дон Аминадо.
18.10 "Документ-панорама".
19.05 Чудо-сказка.
19.15 "Версия 1999". "Монологи о Пушкине". Писатель Л.Шульман.
19.50 "Медведь". Худ. фильм.
20.35 После новостей...
21.00 "Времен связующая нить".
22.45 "Видеопоэзия". И.Анненский.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Солдаты удачи"(США).
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Вчера в "Итогах".
10.15 Куклы.
10.30 Итоги. Ночной разговор.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Угрюм-река", заключительная часть.
13.30 "Арина".
14.20 "Сегодняночко".
15.25 "Государственная граница". Фильм 5-й. "Год сорок первый". 2-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Телелоцман.
14.05 Ток-шоу "Лестница".
14.45 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Школьный учитель".Телесериал.
18.20 "День рождения".Мультфильм.
18.40 Бобруйский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.30 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Сладкая женщина". Худ.-фильм.
23.10 День области.
23.20 "План убийства".Триллер.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Белый попугай".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.43 Док. фильм.
21.10 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.40 "Молчаливая флейта". Худ. фильм.
23.15 Спортивная программа.

•• Вторник, 25 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.30 "На волне взаимопонимания".
10.20 Мультфильм.
10.35 "Сегодня с вами..."
11.10 Новые имена.
11.20 Бездельник.
11.50 "Затворник". Док.фильм БТ.
12.10 Третий тайм.
12.40 "А музыка звучит..."
13.15 "Плач перепелки". 2-я серия.
14.25 "Краски земли родной". Док. фильм.
14.35 Туробъектив.
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?".
15.35 ТВ — школе.
16.05 Уроки Натальи Новожиловой.
16.30 Гости в дом. "Как уехать за границу?" Визовые вопросы.
16.55 Футбол. Чемпионат Республики Беларусь. "Белшина"(Бобруйск) — "Славия"(Мозырь). Трансляция из Бобруйска. В перерыве (17.45) — Новости.
18.55 Новые имена.
19.15 "Алло, "Событие".
19.55 Международные спортивные новости.
20.15 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Худ.фильм "Знак беды" ("Беларусьфильм"). 1-я серия.
23.30 Криминальная хроника.
23.35 Белорусский хит-парад.
23.40 Музыка без границ.
0.20 "Прекрасный Гоша". Мультфильмы для взрослых.

ОРТ

16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.00 Новости.
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.10 Тема.
18.50 Сериал "Сегун".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Авантюрная комедия "Последнее дело Вареного".
22.10 Однако.
22.25 "Собрание заблуждений": США. Гибель сверхдержавы.
22.55 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи". Телесериал.
10.00, 16.00, 19.00, 23.40 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Навстречу Тэфи!"
17.15 Гомеопатия и здоровье.
17.20 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Да, господин министр!"
19.40 Подробности.
19.50 "Аншлаг" представляет.
20.25 Том Беренджер в боевике "Снайпер" (США).
22.20 Урмас Отт с...
23.25 Дежурная часть.
0.10 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Документ-панорама".
8.20 "Услышать голос". Высокопетровский монастырь".
8.50 Произведения А.Вивальди, Х.Глюка, В.-А.Моцарта.
9.00 "Вечер накануне Ивана Купалы". Худ. фильм.
10.10 "Встречи на Воздвиженке".
11.00 Мир авиации.
11.40 После новостей...
12.00 "Телевернисаж". Е.Орлов.
12.05, 13.45 И.Дворецкий. "Ковалева из провинции". Спектакль Ленинградского академического театра им. Ленсовета.
14.30 Новое кино.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "Встречи на Пикрис-горе".
16.20 "Жить, чтобы удивляться". Драматург А.Арбузов.
17.10 Ортодокс.
17.40 Ноу-хау.
17.55 Р.Робертс. Балет "В ночи".
18.15 "Олег Даль". Премьера книги.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Портреты в камне".
20.45 После новостей...
21.05 "Монологи о Пушкине". М.Козаков.
21.15 "Вечер накануне Ивана Купалы". Худ. фильм.
22.25 В.Спиваков. Посвящается учителю...

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Герой дня без галстука.
9.40 "Чистосердечное признание".
10.05 Своя игра.
10.30 Дог-шоу "Я и моя собака".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Морской волк".
13.30 "Детектив Нэш Бриджес" (США).
14.20 "Сегодняночко".
15.25 "Государственная граница". Фильм 6-й. "За порогом победы". 1-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.15 Тяжелый день.
13.40 Бобруйский вариант.
14.00 ДАО.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Школьный учитель".Телесериал.
18.15 Катастрофы.
18.40 Мультфильмы.
19.00 Служба ваших забот.В студии главврач областного наркологического диспансера Э.Иванов.
19.35 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Свой парень".Комедия.
22.40 День области.
22.50 "Проданные".Триллер.

2 КАНАЛ

18.00 "Дерзкие и красивые".
18.30 Муз. антракт.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Удивительные истории".
19.25 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.30 Высокая мода.
21.40 "Ричард-3". Худ. фильм
23.20 Спортивная программа.

•• Среда, 26 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
8.00 "Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Мультфильмы.
10.00 "Навстречу". Юный скрипач Олег Яцына.
10.40 "Я рисую".
11.10 Новые имена.
11.15 "Ветер в спину". Телесериал.
12.05 Компьютерный полигон.
12.25 Зорная ростань.
13.15 "Плач перепелки". 3-я серия.
14.25 Док. фильм.
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?".
15.35 Мультфильм.
15.45 "Сады ждут помощи". Телеочерк.
16.00 "5x5".
16.30 "Куда пойти учиться?"
17.10 "А музыка звучит..."
17.30 "Молчунья". Док. фильм БТ.
17.40 "Макаёнка, 9".
18.05 "Ветер в спину". Телесериал.
18.50 Новые имена.
19.15 "Сегодня с вами..."
19.40 Спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Знак беды". Худ.фильм. 2-я серия.
23.15 Криминальная хроника.
23.20 Белорусский хит-парад.
23.25 Королевская охота.
0.05 Темная комната.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви". Сериал.
9.15 Тема.
9.55 Мультфильм.
10.10 В мире животных.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Космическая полиция".
14.45 Классная компания.
15.05 Зов джунглей.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.15 Маски - шоу.
17.50 Кубок России по футболу. Финал. "Динамо"(Москва) — "Зенит"(-Санкт-Петербург). В перерыве:
18.50 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Худ. фильм "Ракетчик".
22.40 Однако.
22.55 "Взгляд изнутри". Лучшие песни Линды.
23.35 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи". Телесериал.
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 "Навстречу Тэфи!"
17.15 Гомеопатия и здоровье.
17.20 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Да, господин министр!"
19.40 Подробности.
19.50 Сам себе режиссер.
20.25 В.Шалевич, Л.Гладунко, М.Булгакова в мелодраме "Прощение".
22.10 "Площадь звезд-99".
23.15 Дежурная часть.
0.00 Автошоу.
0.30 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Там на неведомых дорожках..." Из цикла "Провинциальные письма".
8.15 Я создатель миров иных.
8.45 С.Франк. "Прелюдия, хорал и фуга".
9.05 "Гамбринус". Худ. фильм.
10.30 "Олег Даль". Премьера книги.
11.40 После новостей...
12.00 Живое дерево ремесел.
12.10, 14.10, 15.10 П.И.Чайковский. "Евгений Онегин". Опера в постановке Московского академического музыкального театра им. К.С.Станиславского и В.И.Немировича-Данченко. 1-й, 2-й и 3-й акты.
13.45 Страна Фестивалия.
15.00, 17.30 Новости.
16.00 "Лукоморье".
16.20 "Истоки".
16.30 "Экологол".
17.00 Боярский двор.
17.40 Мультфильм.
17.50 "Документ-панорама".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Кумиры".
20.15 "Из собрания Государственного музея изобразительных искусств им. А.С.Пушкина". Фильм 1-й. "Давид" Микеланджело.
20.45 После новостей...
21.05 "Гамбринус". Худ. фильм.
22.30 "Театр моей памяти".

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Комедия "Игра воображения".
10.30 Мультфильм.
10.40 "Среда".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает: "Морской волк".
13.30 "Детектив Нэш Бриджес" (США).
14.20 "Сегодняночко".
15.25 "Государственная граница". Фильм 6-й. 2-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

14.25 Служба ваших забот.В студии главврач областного наркологического диспансера Э.Иванов.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Мужской клуб."Стильный мужчина".
18.20 "Железный фактор".Тележурнал.
18.45 Мультфильмы.
19.00 Телеприемная.В студии ректор МГУ М.Авласевич.
19.45 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Взрыв".Боевик.
23.10 День области.
23.20 Спорт планеты.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Случайный свидетель".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.43 "Пляж".
21.30 Городские новости.
21.40 Спортивная программа.

•• Четверг, 27 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 0.20 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Телевизионный Дом кино.
10.10 Телебом.
11.15 Новые имена.
11.25 Док. фильм.
12.05 Наш край.
12.25 "А музыка звучит..."
13.10 В.Шекспир. "Гамлет". Спектакль Минского театра-студии киноактера. 1-я часть.
14.45 "Во имя воскресения".
15.10 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?"
15.35 "Следствие ведут Колобки". Мультфильмы 1-й и 2-й.
16.05 "Анастасия". Телеочерк о ветеране войны и труда А.Дегтяревой.
16.30 Усадьба.
17.15 Новые имена.
17.25 "Трактору "Беларус" — 50 лет". Телеочерк.
17.55 Гандбол. Чемпионат Европы. Мужчины. Беларусь — Чехия. Прямая трансляция. В перерыве (18.35) — Новости.
19.35 Политические диалоги.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
21.58 "Простодушный". Музыкальная комедия.
23.40 Криминальная хроника.
22.45 Белорусский хит-парад.
23.50 "Крок".
0.30 Волейбол. Чемпионат Европы. Мужчыны. Беларусь — Венгрия.
1.10 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви". Сериал.
9.15 "Серебряный шар". Г.Уланова.
10.05 Клуб путешественников.
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Космическая полиция". Заключительная серия.
14.45 Волшебный мир, или Синема.
15.00 Улица Сезам.
15.30 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 "Чтобы помнили..." Руфина Нифонтова.
18.45 "Сегун". Заключ. серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Р.Нифонтова в фильме "Сестры" ("Хождение по мукам").
22.35 Однако.
22.50 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи". Телесериал.
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Мультфильмы.
17.15 Гомеопатия и здоровье.
17.20 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Да, господин министр!"
19.40 Подробности.
19.55 V церемония вручения Национальной телевизионной премии Тэфи.
23.15 Дежурная часть.
0.00 Диалоги о рыбалке.
0.30 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Документ-панорама".
8.50 Ноу-хау.
9.05 "Америка". Фильм Часть 1-я.
10.17 "Театр моей памяти".
10.45 Д.Шостакович. Симфония № 8.
11.00 Слово о К.Воробьеве.
11.40 После новостей...
12.00 "Импрессионизм".
13.05 Дом актера.
13.45 Спортивные встречи.
14.10 Живое дерево ремесел.
14.20 В.Берестов. "Мой Пушкин". Музей-квартира А.С.Пушкина на Арбате.
14.50 Мультфильм.
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "Бернард Шоу". Передача 1-я.
16.10 Про фото.
16.35 Музыка барокко в Патриарших палатах Московского Кремля.
17.00 Широкий формат.
17.40 Новое кино.
18.05 "Российский курьер".
18.45 "Время музыки". Тележурнал.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Документ-панорама".
20.45 После новостей...
21.05 "Америка". Фильм Д.У.Гриффита. Часть 1-я.
22.20 А.Битов читает черновики А.С.Пушкина.
22.30 Джазофрения.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 Худ. фильм "Вместо жены".
11.30 "Морской волк".
13.30 Суд идет.
14.20 "Сегоднячко".
15.30 "Государственная граница". Фильм 7-й. 1-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 "Любовь и тайны Сансет Бич".

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 "Рандеву со звездой. Лайма Вайкуле".
14.35 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Ток-шоу"Я сама".
18.20 Ко дню химика.МПО"Химволокно".
18.40 Скарбы."Чериковщина.История и судьбы".
19.00 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.35 "Основные цвета".Трагикомедия.
23.55 День области.
00.05 "Поездка".Драма.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30 Муз. антракт.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.50 Прогноз погоды.
19.00 "Арест и воля".
19.25 "Поздравления".
20.30 Мультфильмы.
20.53 Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.30 Триллер "Дом".
22.55 Спортивная программа.

•• Пятница, 28 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Волейбол. Чемпионат Европы. Мужчины. Беларусь — Венгрия.
9.50 Мультфильм.
10.05 Уроки Н.Новожиловой.
10.30 Усадьба.
11.10 Новые имена.
11.15 "Ветер в спину". Телесериал.
12.00 Сделано в Беларуси.
12.15 Четвертое измерение.
13.10 "Гамлет". Спектакль Минского театра-студии киноактера. 2-я часть.
15.15 Сериал для детей. "Боишься ли ты темноты?"
15.40 "Мир через акварельные краски". Телеочерк.
16.00 Регион.
16.25 "Риск-версия".
17.10 "А музыка звучит..."
17.30 Док.фильм "Шаги на западной границе".
18.10 "Ветер в спину". Телесериал.
18.55 Новые имена.
19.15 "Сегодня с вами..."
19.40 Спортивные новости.
20.00 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 А.Ростоцкий и В.Меньшов в худ.фильме "Перехват" (Россия).
23.25 Криминальная хроника.
23.30 Белорусский хит-парад.
23.45 "Фламинго приносит счастье". Худ.фильм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Во имя любви". Сериал.
9.15 Программа "Человек в маске".
10.00 "Чтобы помнили..." Руфина Нифонтова.
10.40 Смак.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Янина Жеймо в фильме-сказке "Золушка".
15.35 Мультфильм.
16.00 "Во имя любви". Сериал.
17.15 Джентльмен-шоу.
17.45 Играй, гармонь любимая!
18.15 Здоровье.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Русский боевик "Караван смерти".
22.10 Клуб "Белый попугай".
22.50 Тема недели.
23.10 К.Дуглас и М.Шин в остросюжетном фильме "Последний отсчет".
0.55 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

6.00 Доброе утро, Россия.
9.10 "Миледи". Телесериал.
10.00, 16.00, 19.00, 22.55 Вести.
15.15 Музыка, музыка...
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
17.00 Мультфильмы.
17.15 Гомеопатия и здоровье.
17.20 Телефильм "Открытая книга".
18.30 "Да, господин министр!"
19.40 Подробности.
19.50 "Городок".
20.25 Праздничный концерт, посвященный Дню пограничника.
22.40 Дежурная часть.
23.25 Подиум д'арт.
23.55 Магазин на диване.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Документ-панорама".
8.20 Поклонникам Терпсихоры.
8.35 Консилиум.
9.00 "Америка". Часть 2-я.
10.15 "Тебе поем, "Весна".
10.50 "Российский курьер".
11.40 После новостей...
12.00 "Авангардизм".
13.15 Поклонникам Терпсихоры.
13.45 А.С.Пушкин. "Осень", "Медный всадник". Читает Д.Журавлев.
14.15 "Время музыки". Тележурнал.
14.45 "Истоки". "Живая струя серебра".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 "Лукоморье".
15.30 "Бернард Шоу". Передача 2-я.
16.15 "Венецианский карнавал".
17.00 Страна Фестивалия.
17.40 В.-А.Моцарт. Концерт для фортепиано с оркестром № 24.
17.50 "Очевидное — невероятное.
18.20 "Вечер с..." А.Калягин.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 "Царская ложа".
20.30 Власть факта.
20.45 После новостей...
21.10 "Америка". Часть 2-я.
22.20 Художник И.Селиванов.
22.35 Осел и соловей.

НТВ

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Любовь и тайны Сансет Бич".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.20 Худ. фильм "Торпедоносцы".
11.30 "Старый телевизор" вспоминает. "Морской волк".
13.30 "Детектив Нэш Бриджес".
14.20 "Сегоднячко".
15.30 "Государственная граница". Фильм 7-й. "Соленый ветер". 2-я серия.
16.40 Впрок.
16.55 Футбольный клуб.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Телеприемная.В студии ректор МГУ М.Авласевич.
13.50 Скарбы."Чериковщина.История и судьбы".
14.10 Ко дню химика.МПО"Химволокно".
14.30 Мультфильмы.
16.00 Регион.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Очевидец".Док.сериал.
18.00 "Полиция Лос-Анджелеса".Телесериал.
18.50 Мультфильмы.
19.10 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Пунктир.
21.05 Астро-дайджест.
21.15 Праздник в вашем доме.
21.45 "Яростные киборги".Фантастика.
23.05 День области.
23.15 "Свит по прозвищу "Ураган"".Боевик.

2 КАНАЛ

18.00 "Реми". Мультсериал.
18.30 Городские новости.
18.40 "Союзмультфильму — 60".
18.57, 20.40 Прогноз погоды.
19.00 "Альфред Хичкок представляет".
19.25 "Поздравления".
20.30 "В гостях у бабки Агапки".
20.43 Музыкальная коллекция.
21.30 Городские новости.
21.40 "Дом-2".
23.05 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 29 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "Поймать ветер". Док. фильм.
8.15 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Окружающий мир.
9.40 Книгосбор.
10.10 "Сегодня с вами..."
10.35 Здоровье.
11.05 Вершина мира. Телевикторина.
11.30 Око.
11.55 "Все нормально, мама!"
12.30 Спортивные новости.
12.50 Усадьба.
13.15 Новые имена.
13.20 "Династия-2. Семья Колби".
14.05 Сущность.
14.30 Олимп.
15.10 Познай себя.
15.30 "Все мы родом из детства".
16.25 "По заповедным местам Беларуси".
16.50 Новые имена.
16.55 Футбол. Кубок Республики Беларусь. Финал. "Славия"(Мозырь) — "Белшина"(Бобруйск). Прямая трансляция. В перерыве (17.45) — Из достоверных источников.
18.55 Ток-шоу "Это моя работа".
19.20 "Земляки".
20.10 Бездельник.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 "Песню берите с собой".
22.35 Худ.фильм "Голубая бездна".
0.30 Белорусский хит-парад.

ОРТ

6.50 Худ. фильм "Застава в горах".
8.25 Слово пастыря.
8.45 Домашняя библиотека.
9.00, 14.00, 16.50 Новости.
9.15 Программа "100%".
9.45 "Утренняя почта".
10.20 "Каламбур".
10.50 Смак.
11.10 Жизнь замечательных людей.
11.50 Худ. фильм "Послесловие".
13.35 Кирилл и Мефодий. День славянской письменности и культуры.
14.15 В мире животных.
14.55 Как это было. Тайна гибели линкора "Новороссийск". 1955 год.
15.40 Ролан Гаррос. Дневник Открытого чемпионата Франции по теннису.
15.55 Чемпионат России по футболу. "Торпедо" — "Спартак". Прямой эфир.
17.50 "Ералаш".
18.00 Комедия "Переключая каналы".
20.00 Время.
20.50 "Секретные материалы".
21.45 Новости спорта.
22.00 Конкурс песни "Евровидение-99". По окончании — Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.

"РОССИЯ"

7.00 Мультфильм.
7.05 "Папин маленький ангел". Фильм для детей (США).
8.30 Мультфильмы.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 Сам себе режиссер.
10.05 "Сто к одному". Телеигра.
10.50 Любовь с первого взгляда.
11.15 Золотой ключ.
11.35 Хорошие новости.
11.50 Мультфильмы.
12.05 "Тарзан. История приключений". "Тарзан и багровый алмаз".
13.00, 19.00 Вести.
13.30 Неделя власти.
13.55 "Приятного аппетита!" Короткометражный худ. фильм.
14.10 "На здоровье!" Ток-шоу.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Совершенно секретно.
17.00 Моя семья.
18.00 Старая квартира. Год 1986-й.
19.35 Концерт Аниты Цой.
21.00 "О бедном гусаре замолвите слово". Трагикомедия.
0.00 Скорость.
0.15 Звуковая дорожка.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 Книжный кладезь.
9.35 "Мировая деревня".
9.50 "Под сенью дружных муз".
10.10 "Подруги". Худ. фильм.
11.40 "Спорынья". Док. фильм.
12.10 А.С.Пушкин."Осень","Медный всадник".
12.40 "Скрипка Паганини в Эрмитаже".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Художник Май Митурич.
14.25 "Семь чудес света". Фильм 3-й.
15.20 А.Баталов. "Не за деньги жили..."
15.45 И.Стравинский. "Игра в карты".
16.05 "Кто там..."
16.30 "Судьба, судьбою, о судьбе".
17.30 Новости.
17.35 А.С.Пушкин. "Повести Белкина". "Выстрел". Телеспектакль.
18.45 "Вокзал мечты".
19.10 Чудо-сказка.
19.25 "XX век в кадре и за кадром".
20.15 Стихи А.С.Пушкина читает В.Аксенов.
20.20 Блеф-клуб.
21.20 "Страсти по Иоанну". Самарские хроники.
22.10 "Любить". Худ. фильм.

НТВ

7.00 Сегодня утром.
7.15 Комедия "Запасной игрок".
8.40 "Фитиль".
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 "Чистосердечное признание".
9.40 Впрок.
9.55 "Миго—инопланетянин". 8-я серия.
10.25 Телеигра "Пойми меня".
11.20 Профессия — репортер.
11.35 Своя игра.
12.05 "Государственная граница". Фильм 8-й, заключительный.
14.30 Программа М.Таратуты.
15.15 "Она написала убийство".
16.10 Суд идет.
17.00 Дог-шоу "Я и моя собака".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Док. фильм.
17.55 Мультфильмы.
18.55 С любовью.
20.20 Телемагазин.
20.30 "Лживая луна".Мелодрама.
22.15 Астро-дайджест.
22.25 Телепоцман.
22.45 "Над законом".Боевик.
00.20 Диск-канал.
00.50 "Дневники Красной туфельки". Эротика.

2 КАНАЛ

15.00 "Третий принц". Фильм — детям.
16.25 Муз. антракт.
16.30 Мультфильмы.
17.00 "Поздравления".
18.00 "Благая весть" с Риком Реннером".
18.30 "Поздравления".
19.30 Индийское кино "Хочу жениться на дочери миллионера".
21.50 Высокая мода.
22.00 Боевик "Огненный шторм".
23.30 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 30 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 "К берегам культуры мира". Док. фильм.
8.30 Слово Митрополита Филарета на праздник Святой Троицы.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 14.40 Новости.
9.10 Мультиклуб.
9.40 Телебом.
10.30 Туробъектив.
10.55 "Все нормально, мама!"
11.30 Арсенал.
11.55 Спортивные новости.
12.15 Сделано в Беларуси.
12.30 Новые имена.
12.40 "Династия-2. Семья Колби".
13.25 Сельчане.
13.50 "Скрипка любви". Спектакль по рассказу В.Короткевича.
14.10 Древо жизни.
14.50 Чемпионат мира по автогонкам Формула-1. Гран-при Испании. Прямая трансляция.
17.00 Ток-шоу "Это — XXI".
18.00 Силач.
18.40 "Зорная ростань".
19.10 Новые имена.
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 Телебарометр.
21.05 Теленавигатор.
21.25 Худ.фильм "Мертвец".
23.20 Юбилейный концерт Государственного фольклорно-этнографического ансамбля "Хорошки".
0.15 Премьера песни.
0.30 Авто-парк.

ОРТ

7.00 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.
7.10 Н.Олялин в остросюжетном фильме "Мировой парень".
8.30 "Дисней-клуб": "Русалочка".
9.00, 14.00 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.10 Утренняя звезда.
11.00 Армейский магазин.
11.30 Играй, гармонь любимая!
12.00 Крестьянские ведомости.
12.30 "Все путешествия команды Кусто".
13.25 Смехопанорама.
14.15 Клуб путешественников.
15.05 Футбольное обозрение.
15.35 "Дисней-клуб": "Тимон и Пумба".
16.00 "Дисней-клуб": "Аладдин".
16.30 "Серебряный шар". Ольга Книппер-Чехова.
17.15 "Колесо истории".
17.55 "Ералаш".
18.15 Комедия "Белые Росы".
20.00 Время.
20.35 Комедия "Гарри и Хендерсоны".
22.30 Новости культуры.
22.50 Наталья Андрейченко в программе "Абажур".
23.15 Ролан Гаррос. Открытый чемпионат Франции по теннису.
0.05 М.Зудина и В.Ларионов в детективе "Исповедь содержанки".

"РОССИЯ"

7.00 "Три лягушонка". Мультфильм.
7.30 Служу Отечеству!
8.00 Сельские вести.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.30 "Аншлаг" представляет.
10.00 "Городок".
10.30 Устами младенца.
11.00 Русское лото.
11.40 Мир книг.
11.55 Мультфильм.
12.05 "Тарзан. История приключений". "Тарзан и отражение в оке зла".
13.00 Вести.
13.30 Федерация.
14.10 Парламентский час.
15.10 "Закон и порядок".
16.00 Диалоги о животных.
17.00 "Два характера". Короткометражный худ. фильм для детей.
17.15 "Песни нашего века".
19.00 Зеркало.
19.55 Трагикомедия "Две стрелы. Детектив каменного века".
21.40 А.Сурикова, А.Джигарханян, Н.Караченцов, Л.Ярмольник, О.Кабо в программе "Перпендикулярное кино".
22.35 Дежурная часть.
23.05 С.Брагарник в психологическом триллере "Сатана".

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 "Мировая деревня". "Гулянье в селе Меловое".
9.30 "Близнецы в зоопарке". Худ. фильм.
11.00 Консилиум.
11.25 Ковчег.
11.55 "Что нового покажет мне Москва?" Л.Толстой.
12.05 Док. фильм.
12.30 Литургическая музыка в Московском Кремле.
13.00 "Экспедиция Чиж".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 Музыка с улыбкой.
14.40 "Семь чудес света". Фильм 4-й.
15.35 Поэтический театр М.Козакова.
16.05 "Земля". Худ. фильм.
17.30 Новости.
17.35 С.Прокофьев. Симфония № 7.
18.05 Телесуфлер.
18.20 "Судьба, судьбою, о судьбе".
19.30 Чудо-сказка.
19.45 "Наташа". Фильм о балерине Наталье Макаровой.
21.20 "С потолка". "Ефим Копелян".
21.45 Музыкальный антракт.
21.55 "Лето любви". Худ. фильм.

НТВ

7.00 Сегодня.
7.15 Н.Черкасов в приключенческом фильме "Джульбарс".
8.40 "Фитиль".
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 О.Даль, В.Высоцкий, Л.Максакова и А.Папанов в фильме "Плохой хороший человек".
11.15 Большие деньги.
11.40 Кто прав?
12.10 М.Пикколли, Жан Луи Трентиньян, Ш.Азнавур и Анук Эме в фильме "Да здравствует жизнь!".
14.05 "Арина".
15.30 Профессия — репортер.
15.45 "Она написала убийство".
16.35 "Неизвестная война". Фильм 3-й. "Блокада Ленинграда".

2 КАНАЛ

15.00 "101 далматинец". Худ. фильм.
16.35 "Шестнадцатилетние".
17.00 "Поздравления".
18.00 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.30 "Поздравления".
19.00 Мультфильмы.
19.30 "Экстремальные машины".
20.25 Муз. антракт.
20.35 Мультфильм.
20.40 "Иллюзия убийства".
21.25 Высокая мода.
21.30 "Последний бойскаут". Худ. фильм.
23.10 Спортивная программа.

Славакам патрэбны быў бацька народу, і яны стварылі сабе Мэчыяра. Праз 5 гадоў усе зарыентаваліся, што гэта была памылка

Гістарычная даведка. Ад 10 стагодзьдзя тэрыторыя Славакіі была часткай Вугорскага каралеўства. У 1918 г. Славакія сталася часткай Чэхаславацкай Рэспублікі. Незалежная Славацкая Рэспубліка паўстала ў 1993 г. пасьля перамоваў на тэму падзелу Чэхаславацкай Фэдэратыўнай Рэспублікі паміж чэскімі і славацкімі палітычнымі коламі. Парлямэнцкія выбары 1998 г. былі другімі выбарамі ў Славацкай рэспубліцы. Ад 1992 г. амаль несупынна краінай кіраваў урад Уладзімера Мэчыяра.

Разьвітаньне са славацкім бацькам

Журналісты Беларускай Рэдакцыі Польскага Радыё прапанавалі «ТМ» інтэрвію, якое яны зрабілі з Зузанай ФЯЛАВАЙ, славацкім палітолягам і сацыёлягам, супрацоўніцай Міжнароднай школы практычных грамадзкіх дзеяньняў пры Хельсінскай Фундацыі правоў чалавека. Мы палічылі, што матэрыял варты таго, каб пазнаёміць зь ім нашых чытачоў.

Польскае радыё: – ***У верасьні 1998 г. у Славакіі адбыліся парлямэнцкія выбары. Лічыцца, што менавіта яны вырашылі будучыню вашай краіны. Чаму?***

Зузана Фялава: – Ад 1993 г., калі паўстала незалежная Славакія, там быў урад ці ўрады, якія можна было б назваць аўтарытарнымі. Неяк так крок за крокам абмяжоўваліся й правы чалавека, і канстытуцыйны падзел улады ў краіне. Штораз болей улады трымаў у сваіх руках адзін чалавек – прэм'ер Улазімер Мэчыяр. Такія міжнародныя інстытуты, як NATO ці Эўразьвяз адмовіліся ад далейшых перамоваў з славацкім урадам на тэму аб'яднаньня Славакіі з эўрапейскімі структурамі. Таму ўсе чакалі, якімі будуць вынікі выбараў у верасьні 1998-га, бо ўсіх цікавіла, ці нешта зьменіцца.

– ***Як было зь незалежнасьцю Славакіі? Яна ўпала на славацкую галаву таксама як на беларускую?***

– Можна сказаць, што так. Незалежная Славацкая дзяржава паўстала, можна сказаць, насуперак волі большасьці грамадзянаў. Прыватнае агэнцтва «Фокус», якое ў сакавіку 1993-га праводзіла дасьледваньні грамадзкай думкі, высьветліла, што толькі чвэрць грамадзянаў Славакіі хацела б жыць у незалежнай дзяржаве.

– ***А іншыя?***

– Каля 70% людзей хацелі, каб была сапраўдная фэдэрацыя з Чэхіяй. Праўда, само гэтае паняцьце мела розныя значэньні. Палітыкі карысталіся гэтым словам, але не тлумачылі людзям, што гэта насамрэч азначае. Наогул-жа людзі хацелі жыць у супольнай дзяржаве й толькі каля 15% ня ведалі, чаго яны хочуць. Дзяржава паўстала неяк без удзелу грамадзянаў. Я дакладна памятаю той шок... Перамовы пра падзел Чэхаславакіі называліся «перамовамі пра сапраўдную фэдэрацыю» і насамрэч цяжка акрэсьліць момант паяўленьня незалежнай Славакіі. Але 1 студзеня 1993 г. славакі абудзіліся ў новай дзяржаве. Для большасьці гэта быў шок. Была праблема: як атаясамляць сябе зь дзяржавай, якой мы не хацелі? Да таго-ж былі асацыяцыі з фашысцкай дзяржавай доктара Ёзэфа Тыса. Тая дзяржава існавала ад 1939 да 1941-га й была саюзьніцай Гітлера. Далёка ёй было да дэмакратычнай і незалежнай, але тым ня менш дзяржаўнасьць у мінулым была. На жаль, у Славакіі былі палітычныя сілы, якія казалі, што новая славацкая дзяржава – працяг ваеннай дзяржавы. Афіцыйныя ўлады казалі, што гэта няпраўда, і што традыцыя сучаснай незалежнай Славакіі іншая, але іншай традыцыі не было...

– ***Гэта крышку нагадвае беларускую сытуацыю, калі нацыянальную сымболіку Беларусі паспрабавалі зрабіць фашысцкай. Што вы скажаце пра нацыянальную сьвядомасьць славакаў?***

– Славацкая нацыянальная сьвядомасьць у мінуўшчыне базавалася на этнічна-культурным адрозненьні ад суседзкіх народаў. Цягам амаль тысячы гадоў славацкі народ быў часткай вугорскага каралеўства й ніколі ня меў уласнай аўтаноміі. Былі часы – пасьля 1867 г. – калі вугорская дзяржава старалася з усіх нацыянальнасьцяў «склеіць» адзіны вугорскі народ, але славакам гэта нават дапамагло вызначыць сваю адрознасьць. Яна была ў мове, у музыцы, ва ўсіх этнічна-культурных знаках. Але вось не было традыцыі кіраваць уласнай дзяржавай. Гэта датычыць і пэрыяду Чэхаславакіі: славакамі заўжды кіравалі чужынцы. Альбо вугорцы, альбо – падчас Першай Чэхаславацкай Рэспублікі (1918-1939) – чэхі. Нават ніжэйшыя дзяржаўныя чыноўнікі Славакіі былі чэхамі, што мела практычнае вытлумачэньне: сярод славакаў не было інтэлігенцыі. Не было кадраў. Але пачуцьцё таго, што намі кіруюць чужынцы, засталося. З гэтай прычыны Славацкая незалежнасьць падчас Другой сусьветнай вайны выклікала такую радасьць. Славакі нарэшце маглі кіраваць дзяржаваю самі. Аднак у сапраўднасьці вядома, што кіравала тады фашыстоўская Нямеччына. Такім чынам, сьвядомасьць была заўжды.

– ***Сёньня ўрэшце краінай кіруюць славакі, але чаму так сталася, што пасьля распаду Чэхаславакіі славакі пайшлі іншым шляхам, чым чэхі, палякі, вугорцы?***

– Добрае пытаньне. Мне здаецца, што з тым, пра што я казала, гэта шчыльна зьвязанае. Славацкі народ ня меў уласнай традыцыі дзяржаўнасьці, грамадзянскай культуры, дэмакратыі, якія былі ў Чэхіі, Польшчы й Вугоршчыне. У нас усе чакалі, калі-ж зьявіцца «бацька народу» й вырашыць усе праблемы за нас. У іншых краінах такі пэрыяд таксама быў, але раней, і людзі ўжо вылекаваліся ад гэтай хваробы. Пасьля падзеньня камунізму, думаю, славакі проста павінны былі адчуць на ўласнай скуры, што такое мець аўтарытарную ўладу. Яны павінны былі адчуць, што такое бунт супраць гэтага, што гэтак не павінна быць. Вялікую ролю ў гэтым выканала магчымасьць параўноўваць сваё жыцьцё з тым, што адбываецца ў іншых краінах. Нягледзячы на прапаганду, на тое, што прэса ўвесь час трубіла, маўляў NATO й Эўразьвяз супраць Славакіі, што вакол нас адны ворагі, людзі мелі магчымасьць езьдзіць па сьвеце, глядзець ня толькі славацкія тэленавіны.

Найгоршай была апатыя. Ніхто ня верыў, што нешта можна зрабіць, нешта зьмяніць. І адсутнасьць пачуцьця, што ўлада існуе для людзей, а не наадварот. Гэта вельмі важна. Славакі доўга ставіліся да ўлады як да чагосьці «ад Бога». Яны думалі, што насамрэч усё роўна, хто кіруе: ад малога чалавека нічога не залежыць.

– ***Знаёмыя словы. Іх чуеш і ў Беларусі. Каб пераламаць гэта, патрэбная вялікая праца. Яна была праведзеная?***

– У вялікай ступені – так. Вынікі верасьнёўскіх выбараў 1998 г. пацьвярджаюць гэта. Напрыклад, факт удзелу ў выбарах 84% здольных галасаваць! Гэта вельмі шмат, і гэта засьведчыла, што людзі захацелі мець уплыў на сваё жыцьцё.

– ***Чаму людзям перастаў падабацца бацька-Мэчыяр?***

– Разумееце, увесь час, калі краінай кіраваў Мэчыяр, былі нейкія скандалы. То вакол прыватызацыі, то вакол дзеяньняў спэцслужбаў. Магчыма, і ў Беларусі людзі чулі пра тое, як быў выкрадзены сын прэзыдэнта Славакіі Ковача. У гэтым менавіта спэцслужбы ўдзельнічалі. Было вельмі шмат сур'ёзных міжнародных пытаньняў, якія пачыналі стамляць людзей. А яшчэ людзі пачалі разумець, што гэтыя скандалы – часткова штучныя, і ствараюцца перш за ўсё каб людзі не зьвярталі ўвагі на сапраўдныя праблемы. Кандыдатура Славакіі ў чарзе ў NATO і Эўразьвяз зьнізілася да ўзроўню Румыніі ці Балгарыі. І людзі гэта бачылі, і гэта ім не падабалася. Яны думалі: «Ці-ж мы горшыя за чэхаў ці палякаў? Не! І толькі дзякуючы ўраду сьвет ставіцца да нас як да горшых. Навошта нам гэта?»

– ***Мэчыяр, здаецца, не баяўся прайграць на выбарах. Ён быў перакананы ў сваёй перамозе?***

– Так, ён сьвята верыў у сваю перамогу. Цікава, што ў траўні 1998 г. парлямэнт прыняў папраўку да закону аб выбарах. Калі славацкія юрысты ўважліва пачыталі гэты закон, яны высьветлілі некалькі месцаў, дзе ў будучыні магчымае ашуканства. Перш за ўсё кіраваць выбарамі магло Міністэрства Ўнутраных Справаў. Выбарчыя камісіі мелі вельмі малы ўплыў на падлік галасоў. Былі й іншыя праблемы, і былі абгрунтаваныя падазрэньні, што ўлада рыхтуе нейкія ашуканствы.

Мэчыяр быў упэўнены, што людзі яго вельмі любяць, і што ён як заўжды выйграе зь вялікай перавагай. Гэта натуральная рыса аўтарытарных кіраўнікоў. Ім патрэбная вера, што людзі іх вельмі любяць. А пасьля выбараў Мэчыяр быў у вялікім шоку.

– ***А чаму славакі, якія прыйшлі на выбары цэлымі сем'ямі, не прагаласавалі за яго?***

– Усё гэта было вынікам вельмі цяжкой працы няўрадавых арганізацыяў і апазыцыі. Першым важным крокам сталася фармальнае аб'яднаньне дэмакратычнай апазыцыі, якая спачатку стварыла даволі шырокую кааліцыю. Для людзей гэта быў першы сыгнал, што апазыцыя хоча нешта рабіць. Увогуле, няўрадавыя арганізацыя Славакіі добра арганізаваныя. Штогод яны сустракаюцца на вялікай канфэрэнцыі, дзе абіраецца нешта накшталт прэзыдыюму Трэцяга Сэктару і прыймаюцца палітычныя рашэньні. Менавіта на такой канфэрэнцыі было дамоўлена пра супольную барацьбу на выбарах. Пачалася вялікая кампанія.

– ***А што было ейнай мэтай? Скінуць Мэчыяра?***

– Не. Афіцыйна ўсе гэтыя арганізацыі стараліся заахвоціць людзей проста ўзяць удзел у выбарах. Сацыялягічныя дасьледваньні паказалі, што калі на выбары пойдзе моладзь, то яна ня будзе галасаваць за Мэчыяра. Было вядома, што прыхільнікі Мэчыяра абавязкова пойдуць на выбары. Пытаньне было: як заахвоціць ціхіх праціўнікаў рэжыму пайсьці на выбары й прагаласаваць, каб вынікі былі больш аб'ектыўнымі.

– ***Што рабілі няўрадавыя арганізацыі?***

– Перш за ўсё супрацоўнічалі з апазыцыйнымі партыямі. Яны арганізоўвалі дыскусіі з удзелам палітыкаў, езьдзілі зь імі па вёсках і малых мястэчках. Гэта было важна, што на малыя мясцовасьці ўрэшце зьвярнулі ўвагу! Апрача таго, арганізавалі мноства фэстаў, куды прыходзілі людзі й весяліліся. Усё гэта было пад дэвізам: «Гэта нашая дзяржава, і мы пойдзем галасаваць!» Цікава, што рок-канцэрты адыгралі тут вялікую ролю. Калі вядомая рок-зорка кажа са сцэны: «Слухайце! Я – славак, і гэта мая дзяржава. Я пайду галасаваць. Тое, як я буду галасаваць – мая справа й я нікому не дазволю ўмешвацца. Вам таксама ніхто не павінен загадваць, як галасаваць. Вы павінны пайсьці і зрабіць свой выбар!» На маладых людзей гэта падзейнічала зь неверагоднай сілай. Былі й маршы па ўсёй Славакіі з удзелам вядомых актораў, калі адбываліся розныя забаўляльныя мерапрыемствы. Там раздаваліся ўлёткі з заклікам прыйсьці на выбары. Зразумела, што было надрукавана шмат інфармацыі пра працэдуру галасаваньня. Закон аб выбарах быў «перакладзены» на простую мову. Вельмі цікавым быў праект адукацыі будучых чальцоў выбарчых камісіяў. Гэта рабіла няўрадавая арганізацыя Фундацыя Антона Тунэгу. Быў створаны падручнік, дзе тлумачыліся ўсе дробязі, праведзеныя трэнінгі... Праектаў было сапраўды шмат – адукацыйных і культурных. Усё гэта дало плён.

– ***Якім быў удзел міжнародных праваабарончых арганізацыяў у вапошніх славацкіх выбарах?***

– Цікава, што Мэчыяр ня меў найменшага намеру запрашаць міжнародныя арганізацыі ў якасьці назіральнікаў. Нават АБСЭ, якая атрымала запрашэньні ў вапошні момант. Гэта была адзіная міжнародная арганізацыя, акрэдытаваная ў Славакіі. А вось мы, Хельсінская Фундацыя правоў чалавека, у супрацоўніцтве з славацкімі арганізацыямі, зрабілі маніторынг выбараў без афіцыйнай акрэдытацыі. Мы стварылі вельмі цікавую каманду назіральнікаў, у якой былі прадстаўнікі розных краінаў сьвету, быў і беларус. Мы лічылі, што ня толькі прадстаўнікі заходніх дзяржаваў маюць права манітараваць выбары. Экспэрты з усходніх краінаў нават лепей разумеюць сытуацыю й лепей ведаюць, як улада робіць падтасоўкі на выбарах. Была й палітычная праблема: каб потым улады не змаглі давесьці, што недахопы, якія мы бачылі, зьяўляюцца варожай прапагандай.

Апазыцыйныя партыі арганізавалі паралельны падлік галасоў, прычым незалежна адна ад другой. Ідэя паралельнага падліку была ў нас першай такой ідэяй сярод посткамуністычных краінаў.

– ***Вы – грамадзянка Славакіі – кіравалі міжнароднай групай па маніторынгу. Як вас дапусьцілі?***

– Я была ініцыяторкай гэтага, і я пераканала Хельсінскую Фундацыю пачаць працу ў Славакіі. Афіцыйна я не была кіраўніком місіі. Мая функцыя палягала ў каардынаваньні. Я працавала адначасова на чатырох мовах: славацкай, польскай, расейскай і ангельскай. Гэта было вельмі цяжка...

– ***Выбары скончыліся. Славакіяй кіруе дэмакратычная кааліцыя. Ці сапраўды дэмакратыя ў вас перамагла?***

– Зразумела, праблемы ў нас вялізныя. Перш за ўсё таму, што стары ўрад пакінуў пустую казну, эканоміка ў трагічным стане, і патрэбныя вельмі хуткія, балючыя рэформы. Ёсьць, канешне, і ўнутраныя праблемы. Калі паўстае партыя, «склееная» з васьмі партыяў, кожная зь якіх раней мела свой профіль і мэты, вельмі цяжка знайсьці кампраміс адносна супольнай лініі рэформаў. Надалей у краіне дзейнічае мафія. Ня толькі расейская. Людзі Мэчыяра былі вельмі моцна зьвязаныя з мафіяй, пра што сьведчыць сьмерць былога міністра эканомікі, пасла парлямэнту сп. Дуцкага, якога забілі ва ўласнай кватэры. Ён быў дырэктарам дзяржаўнай фірмы, якая мела манаполію на распаўсюджваньне газы. Гэта вельмі сумна. Калі пачынаюцца падобныя забойствы, значыць, далёка яшчэ да праваvой дзяржавы, да нармальнага яе функцыянаваньня.

P.S. Зараз Славакія рыхтуецца да другога туру першых у гісторыі краіны свабодных прэзыдэнцкіх выбараў. На першым месцы зь вялікай перавагай ідзе кандыдат дэмакратычнай кааліцыі Р.Шустэр, на другім – У.Мэчыяр.

Па сакрэту — ўсяму сьвету...

— **Адміністрацыя магілёўскага гарвыканкаму сфарміравала й накіравала на Югаслаўшчыну, у рамках аказаньня гуманітарнае дапамогі,** дзьве аўтакалёны, цалкам загружаныя півам. Гэтае сьведчыць аб тым, што мы памятаем ня толькі пра пакуты сталых сербаў, але й падтрымліваем баявы настрой маладых. У сувязі зь недахопам лепшага ў сьвеце напою для мясцовых спажыўцоў, магілёўскія аматары прымусілі гарвыканкам узьняць кошты на вышэйназваны прадукт.

— **Прэсавая служба беларускага КГБ абвінаваціла кіраўнікоў NATO** ў адмысловым паніжэньні на Беларусі тэмпэратуры паветра. Прадстаўнік спецслужбаў спаслаўся на вынікі дасьледаваньняў мэтэаслужбаў, якія яскрава сьведчаць, што пашырэньне NATO на ўсход выклікала перапад ціску й халодныя масы паветра жудаснай пагрозай навісьлі над сельскай гаспадаркай рэспублікі. Чакаем дапамогі з Кітаю...

— **Расейская Акадэмія Навук паведаміла, што электронна-вылічальныя комплексы,** выробленыя на тэрыторыі Расейскае Фэдэрацыі апасьля 1992 году, ляснуцца ад «праблемы 2000» крыху раней заходніх. Дата пакуль невядомая, але адбудзецца гэтае ў ліпені. Астролягі ў адзіны голас называюць лічбу «20», але хто ім **зараз** верыць?

— **У сувязі са шматлікімі парушэньнямі Закону аб выбарах, Сьледчы Аддзел Цэнтральнага РАУС** пераклаў абавязкі Магілёўскае абласной камісіі па выбарах прэзыдэнта Рэспублікі Беларусь на сябе. Нядобрасумленныя сябры камісіі адмовіліся перадаць бюлетэні й скрыні для галасаваньня назіральнікам. Супрацоўнікі сьледчага аддзелу вымушаны былі напрост адлоўліваць пасобку сябраў камісіяў ды адбіраць вышэйназваныя прыстасаваньні.

— **Мясцовыя паляўнічыя за прывідамі паведамілі, што ў горадзе зьявіўся новы від палтэргэйсту, які выконвае новыя функцыі.** Навукоўцы далі яму назоў — «Барадаты Глюк». Адмысловасьць гэтага віду ў тым, што ён зьяўляецца толькі тады, калі яму нешта патрэбнае й звычайна дасягае сваіх мэтаў. У іншых выпадках гэтага прывіду яшчэ ніхто ня здолеў пабачыць.

— **Кавярня «Пачастунак» абвяшчае дыскаўнт у памеры 20%** для прадстаўнікоў апазыцыі. Сацыял-дэмакратам скідка 25 %.

— **«Адчувай, што ёсьць быць сэрбам».** Менавіта пад гэткім лёзунгам нам, магілеўцам, прыйдзецца пражыць амаль месяц. Мерапрыемства ладзіцца гарвыканкамам. Першым крокам было адключэньне гарачае вады ў шэрагу раёнаў гораду. Ужо падпісаная дамова з клюбам «Малады Лятун», які будзе забясьпечваць імітацыю бамбардаваньняў. Чакаецца спыненьне руху грамадзкага транспарту й водгук у гандлі віна-гарэлачных вырабаў.

— **«Іванушкі тут не пройдуць!».** Дакумэнт пад гэткім назовам атрымалі па факсу большасьць рэдакцыяў мясцовых газэт. Пад дакумэнтам падпісалася ўжо вядомае па Менскім падзеям Беларускае Вызвольнае Войска. «Мы зробім гэта першымі!» — гэтакі адказ накіравалі ў Войска шматлікія фаны беларускіх гуртоў.

Рэпарцёр бязь межаў — спэцыяльна для «Бадзягі»

Усё, што пажадаеце — гэта і ёсьць паслуга

Апошнім часам у Магілеве зьявіліся фірмы (ну, вы ведаеце, што ёсьць фірма – тры пальцы на руцэ раскінутыя па баках, астатнія прыціснутыя да далоні), якія возяць жадаючых за пэўную колькасьць грошай на таксі. У вадрозьненьне ад дзяржаўных, яны працуюць больш апэратыўна, але ж гаворка не аб гэтым...

Ёсьць вельмі файная фірма, якая мае назоў... не, не скажам які. Нумар ейнага тэлефону таксама на раскрыем. Аднак на собскім досьведзе было спазнана, што па гэтым тэлефоне адказваюць вельмі прыемныя дзявочыя галасы. Ніхто з вас, напэўна, ня ведае, што гэта за людзі, а вось мне пашанцавала... Я пабачыў, што дыспэтчары знаходзяцца ў звычайным нумары гатэлю. Пры ўваходзе ў нос ударыў непрыемны водар даўно ўжо выпітай гарэлкі, а на мяне непаразумелымі вачыма глядзела дзяўчына з памятым тварам і кубачкам «вогненнай вады» ў руках. Побач зь ёй сядзелі некалькі асоб мужчынскага полу такога ж зьнешняга выгляду. Гледзячы на дыспэтчарскую, мне ўспомніўся выцьвярозьвальнік. Асобна трэбна сказаць аб тым, як я сюды патрапіў: выклікаўшы аднойчы таксі, я правёў свасасаблівы экспэрымент, альбо па-простаму учыніў правакацыю – прапанаваў кіроўцу выпіць са мной гарэлкі, на што той адказаў згодай. У офісе фірмы і наладзіліся...

Дзеля чаго я напісаў гэтае? Наўпрост, паважаны чытач, калі ты пажадаеш файна правесьці час, зьвяжыся з прыватнай таксоўкай. Там слова «сэрвіс» разумеюць, як гаворыцца, на ўсю катушку!

КРОТ

Сучаснасьць як частка будучыні

Моладзевае асяродзьдзе нашага гораду шмат у чым зьмянілася з часоў набыцьця краінаю незалежнасьці. Узьнікла даволі прыкметнае падзяленьне паводле музыкі, сьветапогляду. На маю думку, беларуская моладзь ужо азначыла нацыянальныя рысы й набыла права зваццa беларускай. Трэба заўважыць, што шмат дзе не надаецца ўвагі нацыянальным каштоўнасьцям, мове, культуры. Аднак пэўнае імкненьне ў моладзевых групоўках да гэтага ёсьць.

Чорным вартаўнікам стаіць на шляху вызваленьня ад «саўковых» комплексаў нерэфармаваная сыстэма адукацыі. Прафтэхвучэльні паглынаюць яшчэ ініцыятыўную й здольную самарэалізавацца моладзь, перарабляюць яе ў «гома савэтыкус» узору 70-х, далейшае ўжо робяць дзяржаўныя прадпрыемствы. Падобную працу дзе-нідзе выконваюць і ВНУ. Больш лібэральнымі ў гэтым сэнсе выглядаюць ліцэі ды каледжы.

Але не пазбавіць самую прагрэсіўную частку грамадзтва імкненьня да вольнага паветру. Толькі хто выпаўзае з-пад бота дзяржаўнае ідэалягічнае сыстэмы, яго падхопліваe хваля заходняе (ці ўсходняе) культуры. Нажаль, гэтае ўжо сталася часткаю дзяржаўнае моладзевае палітыкі, але нацыянальная культура не падымаецца вышэй узроўню народных песеньў ды танцаў. Намаганьні ў гэтым накірунку недзяржаўных грамадзкіх арганізацыяў, як ні дзіўна, знаходзяцца пад прыгнётам, аднак, усё ж такі праца ідзе ды й вынік можна пабачыць.

На маю думку, гэтую сытуацыю нельга зьмяніць у пэўны тэрмін. Усе кропкі над «і» павінен паставіць час. А мо нічога й ня зьменіцца?..

Андрусь ВАЯР

Сцэнкі жыцьця

Белы дзень... Сквэр чэкіста Маневіча

Вясёла. Музыка. Зараз пасьціраю шкарпэткі ў вадакідзе й пакладу іх сохнуць на сонечнае месца...

Сёньня дзяўчынка з нагамі ад карэнных зубоў у чарговы раз не зьвярнула на мяне ўвагі.

Добра хоць ёсьць яшчэ сонца ў небе, цыгарэта ў зубох ды піва ў шапіку. Лепей, канешне, калі апошняе ў руках...

Зь невялічкага будынку пасьцельных таноў зь дзяржаўным «флагом» на даху выйшаў мужык, бацька трох дзяцёў, старэйшаму зь якіх восем год. Выйшаў, ды назірае, як ягоныя дзеці, стаўшы адзін аднаму на плечы, намагаюцца наляпіць на шапік «Coca-Col'ы», як мага вышэй, улётку «РНЕ». А за шапікам, ужо сталыя людзі, якія абралі ў сваім жыцьці заняткам інстытут-завод-выцьвярэзвальнік, намагаюцца высачыць, хто зь іх прыхапіў «дзяцінства». Дыямэтральна насупраць, за агароджаю стадыёну, студэнты аднаго з інстытутаў, падчас заняткаў па Вышэйшай Матэматыцы, з улікам усіх матэматычных законаў, вывучаюць траекторыю палёту шарыку для пінг-понгу.

У цэнтры, паміж мужыкамі ды студэнцтвам, знайшла свой рамантычны прытулак пара закаханых.

Ды дзе яшчэ пабачыш, каб «апантаныя нацыяналістыя» ды «мясцовыя ГэБістыя» рука поруч ужывалі лепшы ў сьвеце напой.

Ніколі не паверыў бы, калі б не пабачыў, што пустая бутэлька, кінутая з вышыні аднаго мэтру на асфальт, ня б'ецца. Заклапочаныя рукі гарадзкіх санітараў падхопяць яе, вобы дзіця. Падхопяць яшчэ адну й яшчэ, яшчэ, пакладуць у торбу ды абмяняюць у бліжэйшай краме на бутэльку віна ды кавалачак хлеба.

Ды зусім незразумела на гэтым тле гледзіцца маладая маці з сыночкам.

Гармонія — ў мяне няма іншых словаў. Прыходзьце ды паглядзіце...

Андрусь ДЗЬВІГУН

Калі міліцыянты пакрыўдзяцца...

15 траўня магілёўскі актывіст Маладога Фронту Андрусь Дзьвігун быў гвалтоўна дастаўлены міліцыянтамі з уласнага дому ў Цэнтральны РАУС, дзе ўтрымліваўся больш за чатыры гадзіны. Да хлопца, па ягоных словах, былі прыменены фізычныя меры ўздзеяньня. Міліцыянты раззлаваліся на ўлётку даволі рэзкага зьместу на адрас міліцэйскіх службаў, аўтарства якой і ўсклалі на затрыманага. Начальнік абласнога крымінальнага вышуку палкоўнік Карпаў з дапамогай грубай сілы прымусіў Андруся напісаць тлумачальную запіску. Лейтэнант Цэнтральнага РАУС Адамаў пры гэтым пагражаў хлопцу далейшай фізычнай расправай. Таксама міліцыянты прывезьлі ў РАУС яшчэ аднаго маладога актывіста Алеся Патрусава. Абодва хлопцы падвяргаліся маральнаму ды фізычнаму ўціску на сябе з боку супрацоўнікаў міліцыі.

Што да Андруся Дзьвігуна, дык гэты юнак, якому толькі споўнілася 18 гадоў, ужо неаднаразова на працягу апошніх трох гадоў прыцягваўся да адказнасьці за сваю палітычную актыўнасьць. Летась вымушаны быў сыйсьці з інстытута пад ціскам адміністрацыі. За дні выбарчай прэзыдэнцкай кампаніі двойчы затрымліваўся міліцыяй. Падчас допытаў хлопца папярэджвалі, што сваімі паводзінамі ён ставіць пад пагрозу бацькаву работу на адным зь дзяржаўных прадпрыемстваў.

БАДЗЯГА

Бадзяга – магілёўскі моладзевы часопіс
№ 4 (4)
Галоўны рэдактар: Алесь ПАЛТАРАЦКІ
Мастацкае аздабленьне: Вольга ФЁДАРАВА, Алесь ЛІНДАРЭНКА
Рэдакцыя: Алесь Палтарацкі, Андрусь Дзьвігун, Дзяніс Башкіраў, Вольга Фёдарава

МАСТАЦКАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ «ТМ»: НАЎЗДАГОН ПАДЗЕІ

Магілёўскае «Эльдарада» Юрыя Маскаленкі

Прайшло два гады і зноў магілёўцы сустрэліся з гомельскім мастаком Юрыям Маскаленкам, выстава якога «О незримом» экспанавалася ў залі Саюза мастакоў. Беларуская прапіска аўтара хутчэй біяграфічная выпадковасьць, бо яна мала ўплывае на ягоную творчасьць, прысьвечаную духоўна-«касьмічным» шуканьням. Калі два гады таму Маскаленка прэзэнтаваў ілюстрацыі да вучэньня Рэрыхаў й асабісты духоўна-рэлігійны вопыт, то сёлета быў пераважна «касьмічны» жывапіс, або кампазыцыі на тэму «як я бачу нябачнае».

Некалькі партрэтаў і мадэрновых праваслаўных абразоў нагадвалі гледачам, што гэта той самы Ю.Маскаленка, які можа пісаць і традыцыйныя іконы для храмаў, і партрэты сучасных царкоўных герархаў, і вобразы мітычных «духоўных Настаўнікаў». Праўда, у вадрозьненьне ад жывых дзеячоў, партрэты легендарных асоб занадта абстрактныя і нерухомыя. Той-жа Піфагор у мусульманскай чалме ці Хрыстос з адбеленымі кучэрамі гэтак-жа безнадзейна страцілі на ягоных палотнах жыцьцё, як і касьмічныя далячыні. Як сказаў адзін з наведвальнікаў, выстава задужа халодная, нішто «ня грэе» і не западае ў душу падчас ды й пасьля яе агляду. І сапраўды гэта так, бо «грэе» чалавека нешта знаёмае, блізкае, эмацыйна роднаснае, а карціны «абстрактнага духу», рацыянальна збудаваныя кампазыцыі й дакладна выверaныя «фантазіі» хутчэй даюць працу воку і розуму, а не душы ці сэрцу. А менавіта такімі такімі «халоднымі», калі хочаце, «інтэрнацыянальнымі» паўстаюць апошнія работы аўтара.

Калі ўспомніць першапраходцаў «касьмічнага» жывапісу, Чурлёніса або Язэпа Драздовіча, то іх творчасьць разам з наіўнасьцю захоўвала індывідуальныя і нават нацыянальныя рысы, чаго цалкам пазбаўленыя сучасныя «дзеці касмапалітызму». Не выключэньнем тут і Ю.Маскаленка. Арыгінальнасьць і вынаходлівасьць апошняга выяўляецца хіба ў тым, што ён выступае на мяжы розных сфэраў і жанраў, адначасова як мастак і духаназіральнік, сюррэаліст і рэрыхазнаўца, экуменіст і праваслаўны вернік. І хоць ні ў воднай з гэтых сфэраў аўтар не зрабіў штосьці значнага, сам па сабе такі сынтэз мастацтва і тэазофіі мае права на існаваньне. А галоўнае – знаходзіць сваіх прыхільнікаў. Яны, як ні дзіўна, зьяўляюцца не сярод эстэтаў, творчай інтэлігенцыі, а сярод простых людзей.

Прадстаўленая выстава, напрыклад, не атрымала шырокага розгаласу ў Менску або ў Віцебску, дзе абазнаную ў жывапісе публіку не зьдзівілі духоўнымі завіхрэньнямі ды крутымі касьмічнымі наваротамі. Там, дзе чакаюць толькі высокага мастацтва ці жывапісных адкрыцьцяў, творы Маскаленкі праходзяць незаўважана. Іншая справа, калі ёсьць надзённая патрэба ў станоўчых духоўных і маральных арыенцірах – вось тут і прыходзяць на дапамогу Рэрых, Блавацкая, сьведкі Іеговы, крышнаіты ды іншыя эзатэрычныя вучэньні. Для значнай часткі думаючых маладых людзей, што не паспыталі камуністычнага выхаваньня, не захапіліся рэлігіяй і нацыянальнымі ідэаламі, не прынялі й лукашызм, узьнік ідэйны вакуўм, прага духоўнага і маральнага самавызначэньня. А калі ўзровень мастацкіх запатрабаваньняў ня вельмі высокі (а сярэдне-правінцыйны, як у Магілёве), то дарэчы будзе Ю.Маскаленка. Гэтым і тлумачыцца посьпех ягонай выставы ў мясцовым моладзевым асяродзьдзі, і фэномэн магілёўскага «Эльдарада».

Аднак гэта не такая дрэнная справа, як мяркуюць праваслаўныя артадоксы або прынцыповыя нацыяналісты. Бо, па-першае, у пост-індустрыяльную эпоху ўсёроўна не пазьбегнуць канкурэнцыі розных ідэалёгіяў, а па-другое, тутназіраецца яўная прыкмета інтэлектуальнага пошуку, а разам зь ім – пэўныя надзеі на далейшы духоўны рост, якога так не хапае нашаму хвораму грамадзтву...

Васіль АЎРАМЕНКА

Моладзь адкідае любыя саюзы

Гэтымі днямі з нагоды ваеннай апэрацыі NATO на Балканах даводіцца чуць шмат якіх меркаваньняў. Адная справа тое, што думаюць пра гэта прадстаўнікі старэйшага пакаленьня. Усе яны супраць вайны, але, калі так можна сказаць, даволі дзіўным чынам. Даводзілася чуць, напрыклад, выказваньні на той конт, што калі ўжо ня нам, дык Расеі можна было б дапамагчы «сэрбзкім братам». Іншая справа – моладзь. Тут таксама далёка ня ўсе на баку заходніх краінаў (можа з прычыны недастатковай інфармаванасьці аб вытоках і сутнасьці канфлікту), затое ніякай гаворкі пра ваенную дапамогу Мілошавічу няма. Моладзь лепш за старэйшых памятае пра Афганістан і Чачэнію. Няма чаго рабіць чалавеку, а тым больш узброенаму, у чужым краі. Няма падставаў для ўтварэньня нейкага новага саюзу зь Югаславіяй. Ясна, што такі саюз патрэбны Мілошавічу, бо супраць Захаду ён бы стаяў не адзін, а разам з Расеяй і Беларусьсю. Але ці патрэбны нам такі саюз, што вызначаецца толькі штучнымі прычынамі палітычнай злабадзённасьці? Наогул: ці ёсьць нешта прыцягальнае ў саюзах, аб'яднаньнях, інтэграцыях і да таго падобнага? На маё меркаваньне – няма. Ніхто нікому не перашкаджае сябраваць, гандляваць, бываць у гасьцях і г.д. Саюзы-ж прыдуманыя палітыкамі для нейкіх сваіх мэтаў. Роўнасьці ў любым міждзяржаўным, міжнацыянальным утварэньні ніколі й нідзе не было і не бывае. Для саюзаў ёсьць больш дакладнае азначэньне: імпэрыя. Час імпэрскага мысьленьня, імпэрскай палітыкі, імпэрскіх паводзінаў, на шчасьце для чалавецтва, мінае. Вось і ня трэба да яго вяртацца. Адбудуем свой Дом, адродзім сваю мову і культуру, вернем ва ўжытак свае традыцыі. Вось такая задача моладзі спадабаецца, яна зразумелая і патрыятычная. Падаецца, што на «мякіне» непарушных, дружалюбных і г.д. саюзаў нас больш ніхто не правядзе. Там, дзе як быццам «дружба на вякі» – чакай паветранай трывогі, сьпяшайся, калі пашанцуе, у бомбасховішча. Югаславія і тут яскравы, на жаль, балючы прыклад. Толькі нас там яшчэ і не хапае...

Дзяніс НОВІКАЎ

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Газэта выходзіць штачацьвер.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 20. Наклад 500 асобнікаў.